

učiteljšču na mesto prof. Trojanška za italijanski jezik profesor, ki ni bil iz tega jezika niti izprašan. Oziroma prav krepko to nedostanost in potem vpraša visoko vlado, če ji je znan ta slučaj in ali hoče takoj zakonito urediti pouk italijanskega jezika na goriškem ženskem učiteljšču?! Isto velja seveda za pouk slovenskega jezika.

Mestni zastop Ljubljanski je v svoji zadnji seji imenoval starino mej Ljubljanskimi rodoljubi, gospoda Jan. Nep. Horaka, častnim občanom.

Ljubljanski kolodvor hočejo razširiti. V ta namen so proračunjeni stroški na 84.000 gl.

Izvoz (dog preko Reke iznašal je v aprilu letošnjega leta 5,577.648 komadov, dočim je v aprilu 1893 znašal le 1,899.091. Vsaakako velikansk napredek.

Umrljivost v Trstu. Od nedelje 7. maja do vštete sobote dne 13. maja je umrlo v Trstu 76 oseb, 36 moških in 40 ženskih. V istem tednu minolega leta jih je umrlo 93.

Umrljivost otrok. Po statističkih podatkih je leta 1891. v Budimpešti v svojem prvem letu umrlo le 5 otrok bogatih roditeljev, 413 premožnih starišev, 3023 revnih starišev in 171 popolnoma spridenih starišev. Stanje starišev jako upliva na umrljivost otrok.

Kolera v Perziji. Po poročilih iz Perzije se je prikazala kolera v Azizabadu, 60 kilometrov od Teherana. Bati se je, da se zanese v Rusijo. Znameniti zdravnik in učenjak nemški Virchow pa meni, da za letos se ni bati kolere.

Delavci na Angležkem. Nedavno so postavili v Ostendu temeljni kamen za delavski klub. Pri slavnosti je bil navzoč tudi angleški minister za vnanje zadeve in je izrekel ob tej priliki nastopno geslo: Osem ur delati, osem ur spati, osem ur počivati in osem šilingov dne (šiling 50 nč.)

Atentat na princa Koburga. V Simnici so zalotili tri bolgarske emigrante, kateri so hoteli preko Donave v Sistovo. Pri njih so našli orožja, denarja in razne spise. Izpovedali so, da so hoteli izvesti atentat na princa Koburga.

Begun. V četrtek predpoludne so na trgu pred kasarno zasačili nekega vojaškega beguna z imenom Romeo Hoffmann.

V mestni hiši za preskrbljavanje ubožcev, oziroma v sirotišnici bilo je koncem aprila 240 moških, 166 dečkov, 208 žen in 58 deklic. Vkupe 672 oseb. Na rednih mesečnih podporah se je izdalo v tem mesecu 1802 gl. 50 kr., na izrednih podporah 780 gl. 85 kr. Mimo tega se je razdelilo vsaki dan 1230 porcij juhe, vkupe 36.950 porcij.

V Oseku na Hrvatskem obesili so dne 16. t. m. nekega Matija Jelačiča, ker je iz maščevanja vstrelil kmeta Pavla Kretoviča in Stefana Vujičiča. Poslednja sta se namreč kot priči v neki pravdi izrekla neugodno za očeta Jelačičevega, vsled česar ju je počakal Jelačič in se maščeval na grozen način.

Španija. Republičanska stranka zado-biva na Španskem, posebno v Madridu vedno več privržencev in smelo rečemo: monarhija je v vedno večji nevarnosti. Da je pa temu tako, krivi so monarhisti sami. Pri madridski mestni upravi, koja imajo v rokah monarhisti, ponavljajo se vedno jako veliki neredi, zaradi česar monarhisti na veljavi izgubljajo, pridobivajo pa republikanci. Čez ne dolgo časa vršiti bi se bile imele sedaj nove volitve v mestni zastop madridski. Republikanci so z gotovostjo računali, da pridobe večino. Ministerstvo, videče to nevarnost, je predlagalo odložitev volitev in pretilo v slučaj, če zbornica temu ne pritrdi, da odstopi. Zbornica je temu pritrdila, vsled česar je nastalo veliko razburjenje mej republikanci. Vršijo se različne demonstracije, kali se javni red in mir in policija ter vojaštvo se mnogo trudijo, da vzdržujejo mir.

Italijanska zbornica poslancev je zavrgla v tajni seji proračun pravosodja z 138 proti 133 glasom. To glasovanje je napravilo velikansk utis. Pri posvetovanju o proračunu ministerstva za vnanje stvari kritikovalista Giovagnoli in Barzilai postopanje Avstro-Ogerske proti Italiji.

300.000 samcev, to je takih, ki so stari nad trideset let, a se še niso oženili, imajo sedaj zedinjene države Ameriške.

Samo uljudno! „Odeski Dnevnik“ prinesel je mej dnevnimi novostmi naslednjo vest: „Uredništvo najuljudneje prosi dotičnega, ki je predsinočnim predrl vrata naše redakcije in odnesel pisma, v katerih je bilo 30 rubljev in 40 kopejk, — doposlanih nam od četririh gospodov kot naročnino —, da nam povrne pisma brez denarja, ker bi radi izvedeli imena dotičnih četririh gospodov, da jim moremo list pošiljati.“ — Po dveh dneh je prejel glavni urednik naslednje pismo: „Spoštovani gospod! Hitim povrniti Vam dotična četrir pisma po Vašem ukazu (brez denarja). Ob enem Vas najuljudneje prosim za jedno uslugo. Gotovo ste se prepričali po policiji, da me je ona pri pohodu Vaše redakcije zasledila in da sem vsled tega moral pobegniti skozi okno, zapustivši v redakciji orodje, katero neobhodno potrebujem pri svojem delu. Zaradi tega Vas prosim uljudno, da dotično orodje zamotate v jedno številk svojega lista ter da ta zamot položite 10 korakov pred uhodom v bližnji vrt. Sprejmite izraz itd.“ Precej v drugi številki je izšel naslednji odgovor: „Neznanemu prijatelju. Četrir doposlana pisma smo prejeli in se zahvaljujemo na hitrem odgovoru. Obžalujemo pa ob enem, da Vam Vašega orodja ne moremo poslati, ker ga je policija seboj odnesla. Uredništvo. Kdor hoče torej dandanes kaj doseči, mora s tatovi v resnici tako postopati.“

Goreč petrolej najlozje pogasiš s sladkim mlekom.

Krokarjeva osveta.

Humoreska. — Spisal Jadranski.

VI.

(Dalje.)

V dolini, imenovani v „Škrenjah“, drži pot preko morskega obrežja v mesto N. Marsikaj čudovitega in ogroznega pripoveduje se v bajkah o tem kraju. Moja stara mamica mi je pravila nekoč, da se je njej sami že pripetilo, ko je šla v globoki noči po oni cesti k neki obrodnici (bila je namreč babica), da je drdrala za njo kočija, ki je pa ni dotekla. — Slišala je voza ropot, kakor da bi jej bil že za hrbtom, a ko se je umaknila na stran in pogledala nazaj za sabo, potihnil je ropot in videla ni nič drugega, nego črno noč, ki jo je obdajala od vseh strani, spredej in zadej, okrog in okrog. Pri drugi priliki, ko je hodila ondot, čula je za seboj hod stopinj, in zdelo se jej je, kakor da bi stopal za njo kakov vojščak v enomernih in proračunjenih korakih. Ko se je pa pristavila, potihnila je tudi hoja stopinj za njo; a zopet se je oglasila hoja, kakor hitro se je stara mamica zgenila in premikala naprej korake, nadaljevaje svojo pot. — Morda je bil to le jek vaših lastnih stopinj, dejal sem svoji stari mamici. — Ne! sinko ne, pristavila je ona, to je bil škrt, ki spremlja popotnika do meje svojega področja.

Ko sem prišla do onega belega kamena, v tla zasajenega na ovinku, kder se končajo „Škrenje“, popadla me je nekaka nevolja, da mi škrt ne da miru! Ustavila sem se, obrnila nazaj in ga poslala k zlodju. Bog mi ne zapiši za greh! naenkrat je bil mir in nič več nisem slišala nagajivih stopinj. — Vselej, ko je moja stara mamica govorila o „Škrenjah“, povedala mi je tudi kaj o zakletih dušah. Zaklete ali zarotljene duše, je dejala, to so duše onih ljudi, ki niso znali živeti pošteno in svobodno;

zatorej so robovali do smrti, in po smrti morajo trpeti v sužnosti leta in leta, dokler se jih Bog ne usmili in udahne kakemu blagemu človeku dobro misel, da jih reši od zakletve. Največ tacih ukletih duš mora se vicati po smrti na tem svetu zaradi izdajstva očetnjave in domovine svoje. Če je n. p. kdo izdal Turčinom svojo domovino, svoje rojake; če je zatajil svoj jezik, svoj narod in svojo vero, dal ga je Turčin v plačilo nabosti na kol, in ko je izdajca umiral na kolu, ga je po vrhu še zarotil, da naj mu bode duša sužnja in zakleta, dokler se ne dobi človek na svetu ki prebode z ojstrino jagnje, zvaljeno v volčji koži.

Tako je morala uboga zarotljena duša zdihovati v sužnih okovih stoletja in stoletja, na preden se je komu porodila srečna misel, da sleče volka iz kože, pa zreže iz volčje kože podobo jagnjeta, in potem prebode z ostrino na tak način zdolbeno igračo. A vranč (vrag) je grozno tenek v pogajanjih, dejala je moja stara mamica. Ako mu pokažeš tako jagnje, da rešiš ukleto dušo, poreče ti, da nima krvi, in brž moraš biti pripravljen s kapljico krvi, da pobarvaš žnjo igračico. Ugovarjal ti bode, da je v zakletvi pogojeno živo jagnje v volčji koži, potem moraš govoriti ukleti duši: Ti uboga duša, sprejmi za svoje telo jagnje v volčji koži. — Na to zagrmí in se zabliska, vzdigne se vihar — igračica se ti zmakne iz rok; zasliši se rožljanje verig, in rešena je ukleta duša. — Pred očmi se ti potem naredi srebrn oblček in iz tega oblčka oglasi se rešena duša z besedami: Srečen si ti in tvoj rod in rod za rod, da si rešil mene, skesano dušo. — Tudi doli v „Škrenjah“, mora biti kaka ukleta duša, ki varje zaklad; a doslej se še niso izpolnili pogoji, zapopadeni v zakletvi (zaroti). Zakletva v „Škrenjah“ je pa ta, da uboga duša ne zagleda poprej zlate svobode, dokler se ne pripelje ondot v slovesnem sprevedu živ prešič, pokrit, oblečen in obut, ne da bi mu manjkalo niti nalikanih čevljev na škrip, niti pristrizanih dolzih škrijcev.

(Dalje prih.)

Smešnice.

Iz šole.

Učitelj: Tonček navedi mi stavek, v katerem naj bo zapopadeno ime „ošabnež“ in pridevnik „krlat“.

Tonček: Ptica, ki visoko leta in nizko obsedi.

* * *

Učitelj: Kdo ve, kaj napravijo ata ko so spisali pisemce?

Mali Andrejček: Moj ata, ko so spisali pisemce, se zmotijo, pa vzamejo v roke tintnik mesto posipala in polijejo črnilo po papirju; potem si brišejo roke in obraz, pa postanejo črni kakor zamorec. Potem se napotijo k zrcalu in postanejo strašno hudi. Nabijejo mamo in naposled zlasajo še ubozega Andrejčka.

Nepotreben napis.

Dva poštena okoličana šla sta mimo jedne tistih pivnic, ki imajo napis „Spacio vini“. Vidiš — rekel je prebrisanejši mej njima — ta napis je čisto nepotreben, ko že ve ves svet, da se tu notri spačijo vina!

Dvomljiv poklon.

Gospica: Gospod profesor, napišite mi kar si bodi na ta le listek!

Profesor: Res ne vem, kaj bi napisal.

Gospica: To ni mogoče, ko ste vender toliko duhovit človek. Saj ni mogoče, da bi Vam ne padla v glavo kaka neumnost.

Nesebičen snubač.

Oče: A vi bi radi vzeli jedno mojih hčeri. Dobro! Glede dote Vam povem, da dobi najmlajša 10.000 gl., starejša 15.000 gl. in najstarejša 20.000 gl. Katero bi si izbrali?

Snubač: Prosim, ali nimate kake še starejše?

Pri izpraševanju vesti.

Matiček je sedel na veji domače lipe in neusmiljeno žagal vejo, na kateri je sedel. A ko jo je odžagal, telebnila sta oba dva na tla, veja in Matiček. Matička so tako hudo bolele kosti, da ni mogel skloniti po koncu svojega života. Ko je ležal na tleh, polomljen in potr, izpraševal je svojo vest in obujal v sebi kes nad svojimi grehi. Prišlo mu je na misel vseh sedem naglavnih grehov, in vse je skesane srca objokoval, a le jednega greha se ni spomnil in zaradi tega ni mogel razumeti, kako je prišlo do tega, da je napravil tak štrbunk.

Matiček! Matiček! Zakaj si samemu sebi izpodmaknil stolico, na kateri si slonel? Vidiš to je bil tvoj poglavitni greh, tega obžaluj: štrbunk je bila poslednja izmed petero potrebnih rečij, namreč: pokora. (Moralo iz te dogodbe naj si izerpijo tudi neki gospodje, kateri vodijo sedanje volilno gibanje. Opomba stavčeva.)

Lovčeva hiperbola.

Ondan sedela sva z nekim lovcom v senci pod nekim hrastom, pa mi je taisti pripovedoval čudovite stvari, ki jih je on doživel in videl z lastnimi očmi, ko je v prejšnjih časih potoval po svetu in lovil v Afriki divjo zverino. Levi, tigri, leopardi in sloni bili so po njegovem vsi tako veliki, da bi si jih človek ne mogel misliti takih, niti tedaj, ako bi jih gledal skozi povečevalno steklo. Ker se med tacim pripovedovanjem nisem mogel zdrževati smeha, zasukal sem najine pogovore na druge resnejše stvari, in kmalu se lovčeva pozornost obrne na dolgočasni želod. — Da, želod to ti je najlepši sad na svetu, je dejal, in njegova obilnost je neizmerna. — Od želoda se redi na milijone mastnih prešičev, pa škoda, da je začela pešati hrastovina, posebno ob mejah slovenskih pokrajin. — Potem mi je navajal statistiko od največjih hrastov, ki jih je on kedaj videl po raznih deželah. Največi hrast, pravi, sem videl rasti na obrežji Atlantičnega oceana v južno-zahodni strani Afrike. Ta hrast je bil tako velikansk kakor da je sestavljen iz vseh hrastov, kar jih raste na zemlji. — Možak, ki ga je posekal, bil je tak velikan, da bi mu ne bili kos vsi Adamovi sinovi, če bi se zjedini v jedno samo telo. Sekira je bila tako velikanska, da ni zadostovalo kovaču, ki jo je izkopal, vse železo, kar ga pridela Angležka dežela. V enem samem mahu bil je posekan hrast — in telebnil je v veliki ocean. — Joj! kako je zabučalo morje in kako je grmelo vse okrog kakor da bi bil kdo stopil vse topove v en sam velikansk top in streljal potem s takim topom. — Seveda sem mu jaz pritrjeval k vsemu temu in poleg tega še opazil: Prijatelj, rad bi videl jaz kroglo od tacega topa, kakoršnega si ti misliš. To bi morala biti velikanska krogla. — Da, da, pristavil je lovec, strašna bomba je bila to!

Domači pregovori.

Kdor je dober, je oslu podoben.

Srajca nam je bliže od brgeš (hlač).

Skupaj spi — vkup drži. (Odgovarja pregovoru: Vrana vrani ne izkljuje oči.

Koder vrana kroka, ali je mrha ali če bit'.

Ponev se kotlu reži. (Uporablja se nanj, ki spočita svojemu bližnjemu taiste napake, katerih je sam deležen.)

Slamico budiš srčne, s palico lene.

Vsaka trava ima svoj lek.

Vsaka kača ima svoj strup.

Kdor dolgo mesi, kaj zmesi.

Kdor se v otrobe meša, ga svinje pojedó.

Vse imamo, da le znamo.

Le iščimo, pa dobimo.